

BETEKENIS R&D VOOR ECONOMIE GEANALYSEERD

LANGE ADEM, CONSISTENTIE EN VASTHOUDENDHEID

De Staat van Nederland Innovatieland 2014 laat duidelijk zien dat innovatie een kwestie is van lange adem, consistentie en vasthoudendheid. De belangrijkste conclusies en aanbevelingen zijn:

- voor hernieuwde economische ontwikkeling op lange termijn neemt de noodzaak van R&D toe;
- de R&D-intensiteit ontwikkelt zich positief, maar niet bij de R&D-intensieve industriële sectoren;
- het effect van R&D op lange termijn economische groei is meetbaar en significant;
- neem het effect van R&D op economische groei structureel mee in (ex-ante) evaluaties van het innovatiebeleid.

Het volledige rapport downloaden?
Ga naar www.tno.nl/SNI2014

1 EURO WORDT 2,3 EURO

In *De Staat van Nederland Innovatieland* zijn nieuwe wegen verkend om tot betere monitoringresultaten te komen. Deze analyses geven aan dat er daadwerkelijk een significant effect is van private uitgaven aan R&D op het bruto binnenlands product (bbp). In totaal leidt één euro extra aan private uitgaven aan R&D gemiddeld tot een totale, minimale verhoging van het bbp met 2,3 euro. In zijn algemeenheid is dit effect pas na 1-2 jaar te zien, ook in de doorwerking van R&D-investeringen op de groei van het bbp.

TEKST: Tom van der Horst en Jan van den Brink

ONDANKS VOORZICHTIGE TEKENEN VAN HERSTEL IS DE VERWACHTING DAT DE NEDERLANDSE ECONOMIE DE KOMENDE JAREN SLECHTS BEPERKT ZAL GROEIEN. DIT ROEPT DE VRAAG OP OF NEDERLAND TOE IS AAN EEN NIEUW GROEIMODEL. IN DE NIEUWSTE EDITIE VAN *DE STAAT VAN NEDERLAND INNOVATIELAND* VERKENNEN TNO EN HCSS DE ACHTERGRONDEN VAN DE HUIDIGE ECONOMISCHE ONTWIKKELING EN GEVEN ZE MOGELIJKE OPLOSSINGSRICHTINGEN AAN.

De Nederlandse economie heeft niet alleen last van de effecten van de kredietcrisis, met overschotten op de vastgoedmarkt en een ontspoorde financiële sector als gevolg. Aan de economische stagnatie lijkt ook een aantal dieper liggende ontwikkelingen ten grondslag te liggen, zoals de sterke groei van het aantal zzp'ers, het 'demonetiseren' van diverse economische activiteiten dankzij internet, en nieuwe vormen van energieopwekking. Deze ontwikkelingen versterken de problemen op onder meer de vastgoedmarkt, en raken de overheid door bijvoorbeeld geringere belastinginkomsten.

Welvaartsgroei zal voor een groter deel uit extra productiviteit moeten komen. Een hernieuwd groeimodel voor de lange termijn moet gebaseerd zijn op de inzet van extra R&D en kennis in plaats van op extra arbeid. De draai naar zo'n groeimodel dat meer op extra R&D en kennis steunt, zal een aanzienlijke inspanning vergen; dit moet nader worden verkend.

Maar is de bijdrage van R&D-investeringen aan toekomstige economische groei ook kwantitatief aantoonbaar? Investerings in R&D worden nu, bijvoorbeeld bij de doorrekening van de economische effecten van een regeerakkoord, vaak meegenomen als kostenpost zonder dat daar inkomsten tegenover

staan. Het belang van deze investeringen kan daardoor worden onderschat, ook in vergelijking met andere investeringen. Dit kan leiden tot een te beperkte kijk op de mogelijke en wenselijke langetermijn-groeiscenario's van de Nederlandse economie.

TAFELGESPREKKEN

Beleidsmakers en politici hebben de afgelopen jaren al heel wat rapporten over innovatie voorbij zien komen. De nieuwste editie van *De Staat van Nederland Innovatieland* richt zich specifiek op de relatie R&D en economische groei. De opstellers gaan over de uitkomsten van *De Staat van Nederland Innovatieland* in gesprek met betrokken partijen. Er komt een aantal 'tafelgesprekken' met achtereenvolgens onderzoekers van innovatie-organisaties, ondernemers/bedrijven, beleidsmakers van de relevante departementen en de specialisten van de Tweede Kamerfracties.

INFO: tom.vanderhorst@tno.nl